

Коррупцияга қарши курашиш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар базасини янгилаб бориш

2023 йил 9 июнда “Солиқ қўмитасининг коррупцияга қарши курашиш сиёсатини такомиллаштириш тўғрисида” буйруғи қабул қилинди.

Ушбу буйруқ билан тасдиқланган Сиёсатга кўра, коррупцияга қарши курашишга қаратилган фаолиятни амалга оширишда солиқ тизими қонунийлик, коррупцияга нисбатан муросасизлик, очиқлик ва шаффофлик, превентивлик, тизимлилик жамоатчилик назорати, коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликнинг муқаррарлиги, очиқлик ва шаффофлик, ахборот технологияларидан самарали фойдаланиш, раҳбариятга тўғридан-тўғри мурожаат, коррупцияга қарши курашиш тизимини доимий равишда такомиллаштириш каби тамойилларига таянади.

Шу билан бирга, Солиқ қўмитасининг “Солиқ хизмати органлари, қўмита тасарруфидаги идора, ташкилот ҳамда ўқув муассасаларида хизмат текшируви ва хизмат ўрганиши ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида” буйруғи қабул қилиниб, Солиқ қўмитаси тизимида хизмат текшируви ўтказишни ташкил этиш тўғрисидаги Регламент тасдиқланди.

Солиқ хизмати органлари, қўмита тасарруфидаги идора, ташкилот ҳамда ўқув муассасаларида юзага келган салбий ҳолатлар ва фавқулодда ҳодисалар ҳақидаги ахборотларни тақдим этиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида буйруқ қабул қилиниб, солиқ органлари, қўмита тасарруфидаги ташкилот ва ўқув муассасаларида юзага келган салбий ҳолатлар ва фавқулодда ҳодисалар ҳақида зудлик билан тақдим этиладиган маълумотлар рўйхати тасдиқланди.

Коррупциянинг олдини олиш борасида рақамли технологиялардан фойдаланиш

Таъкидлаш лозим, соҳада коррупция ҳолатларини олдини олишда рақамли технологияларнинг кенг татбиқ этилиши муҳим қадамлардан бири бўлди.

Таъкидлаш лозимки, соҳада коррупция ҳолатларининг олдини олишда рақамли технологияларнинг кенг татбиқ этилиши муҳим қадамлардан бири бўлди.

Солиқ тўловчини ҳисобга олишдан тортиб мажбуриятини бажаришгача бўлган жараён автоматлаштирилди.

Солиқ тўловчиларга қулайлик яратиш, солиққа оид ҳисоб-китоб жараёнларини соддалаштириш ва иқтисодиётда хуфиёна айланмаларни ўз вақтида аниқлаш ва олдини олишни таъминлаш мақсадида сўнгги йилларда «Марказий маълумотлар базаси» «э-ижара», «э-имтиёз», «Қўшилган қиймат солиғи тўловчилари», «Солиқ текширувлари», «Автоматлаштирилган камерал назорат тизими», «ҚҚСни қайтариш», «Ташқи манба» каби янги дастурий

маҳсулотлар технологик жиҳатдан бутунлай янги ягона платформа асосида ишлаб чиқилди.

2023 йилда **7 та** янги дастурий маҳсулот ишлаб чиқилди, **10 та** тизим такомиллаштирилди.

Жумладан, «Солиқчи-қўмакчи» тамойили асосида «Маҳаллаларда солиқ органлари фаолияти» (Маҳалла инспектори) дастурий маҳсулоти ишлаб чиқилди.

Ушбу тизим маҳаллалардаги бевосита ҳар бир солиқ тўловчи жисмоний шахсининг, тадбиркорнинг ижтимоий ва иқтисодий муаммоларини ўрганиш, уларга проактив шаклда хизмат кўрсатиш, тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринларини яратишда солиқ органлари ходимларининг иштироки ва имкониятларини тўлиқ ишга солиш орқали солиқ базасини кенгайтиришга хизмат қилади.

Шунингдек, солиқ хавфи мезонлари асосида текширишларни инсон омилсиз тайинлашни амалга ошириш ҳамда солиқ тўловчиларга нисбатан солиқ назоратини минималлаштириш мақсадида Солиқ хавфларини бошқариш тизими (Риск-анализ) такомиллаштирилди. Ҳозирда ушбу тизимда солиқ тўловчиларнинг солиқ хавфлари **300 га** яқин мезонлар асосида автоматик тарзда аниқланади.

Солиқ тўловчиларга электрон хизмат кўрсатиш соҳасида 2023 йил мобайнида бир қатор ишлар амалга оширилди.

Хусусан, солиқ тўловчиларга хизматлар кўрсатишни қулай ва танлов асосида амалга ошириш учун Ягона интерактив давлат хизматлари порталида (мй.гов.уз) 2023 йил мобайнида солиқ органларининг **5 та** янги хизмати ишга туширилиб, жами хизматлар сони **28 тага** етказилди.

Шунингдек, электрон солиқ хизматлари порталида (мй.солиқ.уз) солиқ тўловчиларга кўрсатиладиган хизматлар сони **50 тага** етказилди. Жумладан, 2023 йил мобайнида солиқ қарзларини бўлиб-бўлиб тўлаш ёки кечиктириш, айланмадан олинadиган солиқ тўловчи юридик шахс ва ЯТТлар учун қатъий суммадаги солиқ режимига ўтиш, жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи суммасини қайтариб олиш йўналишларида **5 та** янги хизмат ишга туширилди.

Кадрларни қайта тайёрлаш ва коррупцияга қарши курашиш йўналишида кўникмаларни ошириш

Солиқ хизмати органларининг барча ходимлари учун “Солиқ органларида коррупциянинг олдини олиш чоралари” мавзусида ўқув-семинар машғулотлари ўтказилиб келинмоқда. Мазкур семинарлар доирасида Фискал институтда ҳар ойда ўртача **980 нафар** ходим қайта тайёрлов курсларида малака оширди.

Коррупцияга қарши курашишда алоқа каналлари воситасидан фойдаланиш

Солиқ кўмитаси тизимида ходимлар хатти-ҳаракатларининг қонунийлигига, одоб-ахлоқ нормаларига риоя қилишга, шунингдек, коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарлик ҳолатлари содир этилишини олдини олишга қаратилган алоқа каналлари узлуксиз фаолият юритмоқда.

Хусусан, кўмитанинг расмий сайтида «Коррупцияга қарши кураш» бўлими асосий ойнага ўтказилди. Алоқа каналлар бўйича тўлиқ янгилашиб, солиқ органининг «Ишонч телефонлари», Шахсий хавфсизлик тузилмаларининг телефон рақамлари, телеграм ижтимоий тармоғидаги «@dsq_antikorrupsiya_bot» канали, «Электрон солиқ хизматлари» портали ва бошқа каналлар тўлиқ эълон қилинди.

2023 йилнинг декабрь ойида «9 декабрь – Халқаро коррупцияга қарши курашиш куни» муносабати билан солиқ тўловчиларнинг уяли алоқа телефонларига алоқа каналлари бўйича СМС хабарлари юборилди.

2023 йилнинг биринчи ярмида солиқ хизмат органи ходимларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари юзасидан алоқа каналлари орқали келиб тушган мурожаатларнинг **70,2 фоизи** мурожаатчиларнинг муаммолари ҳал этиш орқали кўриб чиқилган ва **10 фоизи** бўйича ходимларга тегишли чоралар кўрилган. Мурожаатларнинг **19,8 фоизи** ўз тасдиғини топмаганлиги сабаб тугатилди.

Коррупцияга қарши курашишда бевосита Шахсий хавфсизлик тузилмаси томонидан амалга оширилган ишлар

2023 йил давомида:

- **салбий ҳолатларни** содир қилмаслик юзасидан **3 926 нафар** ходим билан алоҳида профилактик тарбиявий суҳбатлар ўтказилди;

- турли солиқ текширувларини ўтказишга сафарбар қилинган ходимлар билан **50,3 минг** суҳбатлар ўтказилиб, **тилхатлар** олинди;

- жами **1 842 та** хизмат текшируви ва хизмат ўрганишлари ўтказилиб, **1 242 та** ҳолатда ҳужжатлар ҳуқуқий баҳо бериш учун ҳуқуқни химоя қилиш органларига юборилди.

Ўтказилган хизмат текшируви ва ўрганишлари якуни билан давлат бюджетига **452 та** корхона бўйича жами **386 млрд сўм** солиқ ва тўловлар кўшимча ҳисобланиб, шундан **112 млрд сўм** давлат бюджетига ундирилди.

Эришилган натижалар бўйича қисқача

Солиқ кўмитаси марказий аппарати 2021 йил август ойида ИСО 37001:2016 коррупцияга қарши курашиш бўйича халқаро стандартларга мувофиқлик сертификатини қўлга киритган.

Қўмитанинг мувофиқлик сертификати ҳимояси юзасидан 2023 йил август ойида 2-босқич аудити муваффақиятли ўтказилди ҳамда мувофиқлик сертификатининг амал қилиш муддати узайтирилди.

Солиқ органи ўзининг коррупцияга қарши сиёсатида белгилаб олган асосий тамойилларидан келиб чиқиб, коррупцияга қарши курашиш тизимини доимий равишда такомиллаштириб боради ҳамда коррупциядан ҳоли давлат органи сифатида тан олинishi учун барча чораларни кўради.

soliqnews